

Arbitražni Komitet

Mišljenje broj 14

Dana 20. aprila 1993. godine, Co-predsedavajući Upravnog Komiteta za Konferenciju o Jugoslaviji, izložio je šest pitanja Predsedniku Arbitražnog Komiteta o kojima je traženo mišljenje Komisije.

Pitanje broj 1:

„Uzimajući u obzir popis u izveštaju predsednika Radne Grupe za Ekonomska Pitanja, koja imovina i obaveze trebaju biti raspodeljene između država sukcesora bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, u vezi sa procesom sukcesije?“

Dana, 12. maja 1993 godine, Co-predsedavajući Upravnog Komiteta Konferencije, su prosledili Predsedniku Komiteta, deklaraciju Vlade Savezne Republike Jugoslavije koja je iznela niz prigovora u pogledu Komisije. Članovi Komisije jednoglasno su usvojili dokument kojim se reaguje na izjave SRJ, te ga uputili Co-predsedniku Upravnog Komiteta Konferencije, dana 26. maj 1993 godine. Niti jedna članica država ucesnica u procesu nije prigovorila na pravo Komiteta da odgovara na postavljena pitanja.

Komitet je primio k znanju memorandum, sagledavanja i druge materijale koje je pripremila i dostavila Republika Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija i Republika Slovenija, koji su prosledjeni svim drugim drzavama naslednicama. SRJ nije podnela nikakav memorandum niti primedbe na upućena pitanja.

1.

Arbitražni komitet prihvata nacrt jedinstvenog popisa imovine i obaveza SFRJ sa stanjem na dan 31. decembra, 1990 godine koji je izradila Radna Grupa Međunarodne Konferencije za bivšu Jugoslaviju dana 26. februara 1993 godine, i koji deli imovinu i obaveze na dve kategorije, usaglašenu i neusaglašenu.

Kao što se Komisija priseća u mišljenju broj 9, prvi princip primenjiv na sukcesiju između država je, da države sukcesori treba da se međusobno konsultuju i usaglase povodom donošenja dogovora po osnovu svih pitanja koja se tiču sukcesije.

Prava i obaveze koje su izlistane u popisu od 26. februara, 1993 godine, na osnovu koje su države sukcesori postigle dogovor, bi trebalo takođe da budu ravnopravno raspodeleni.

2. Što se tiče ne usaglašениh stavki, Arbitražni Komitet smatra, da nema dovoljno informacija na bazi kojih bi mogao doneti odluku za svako pravo ili obavezu koja je izlistana u popisu. Stoga smatra da ovo nisu pravna pitanja koja bi mogao na koristan način rešiti u okviru svojih savetodavnih aktivnosti

, i da se treba ograničiti na primenu generalnih principa.

3. Komisija svakako obraca pažnju na dobro utemeljeno pravilo prava o sukcesiji država, da nepokretna imovina koja se nalazi na teritoriji jedne države sukcesora prelazi isključivo na tu državu. Predmet moguće kompenzacije, ukoliko se takva imovina deli nejednako između država sukcesora SFRJ je princip *locus in quo*, koji implicira da nema potrebe da se prethodno utvrđuje prethodni vlasnik nepokretnosti. Državna, odnosno javna imovina, prelazi na sukcesora države na čijoj se teritoriji ona

ista nalazi. Poreklo ili inicijalno finansiranje izgradnje ili bilo kakvi zajmovi ili doprinosi načinjeni u smislu izgradnje istih neće u tom slučaju imati bilo kakvu težinu.

4. Što se tiče ostale državne imovine, dugova i arhiva, zajednički dogovoren princip koji proizlazi iz odredaba Bečke konvencije od 8. aprila 1983. godine o sukcesiji između država u pogledu državne imovine, arhiva i dugova, zahteva da oni budu međusobno podeljene između država sukcesora SFRJ ukoliko su na dan sukcesije pripadale SFRJ, te pitanje porekla i inicijalnog finansiranja imovine, dugova i arhiva ili bilo kojih zajmova ili doprinosa koji su načinjeni po tom osnovu, nije od značaja.

5. Radi utvrđenja da li određena imovina, dug ili arhiv pripada SFRJ, treba se osloniti na domaće pravo koje je važno na dan sukcesije, a najbolje na Ustav iz 1974. godine.

Postoje međutim, određeni problemi koji proizilaze iz savezne strukture jugoslovenske države, iz koncepta „društvene svojine“, koji koncept postoji i u drugim zemljama, ali je bio izričito razvijen u SFRJ.

6. Ko prvo, nema sumnje da je Ustav iz 1974. godine prenosio na republike vlasništvo nad mnogobrojnom imovinom, koja kao posledica toga ne može biti državna, niti može pripadati državama SFRJ, bez obzira na poreklo i inicijalno finansiranje.

7. Što se tiče „društvene svojine“, ista je većinom pripadala „organizacijama udruženog rada“ – entitetima, koja su imala svoju sopstvenu pravnu ličnost i poslovala su u jednoj jedinoj republici i potpadala isključivo pod njezinu jurisdikciju. Njihova imovina, dugovi i arhivi ne mogu biti deljeni na osnovi državne sukcesije, već svaka država sukcesor ima svoja pojedinačnu suverenu vlast u pogledu iste.

Ukoliko, su i u meri u kojoj su „društvenom svojinom“ upravljali drugi entiteti, bilo na saveznom nivou ili na nivou više pojedinačnih republika, njihova imovina dugovi i arhivi bi trebalo da budu raspoređeni između država sukcesora, ali samo ukoliko su te organizacije imale prerogative javne vlasti u ime SFRJ ili pojedinačne republike.

S druge strane organizacije koje posluju na federalnom nivou ili na nivou dve ili više republika, ali ne uživaju prerogative javne vlasti, bi trebalo da se smatraju privatnim preduzećima na koje se sukcesija ne primenjuje.

8. Odgovor na navedeno pitanje se daje bez dovodjenja u pitanje mogućnost za naknadu štete koja bi mogla biti neophodna kako bi se postigo pravičan generalni ishod.

9. Ukoliko primena ovakvih principa ili određivanje svojine nad imovinom na datum sukcesije uzrokuje stvaranje problema, na državama u pitanju je izbor da primene arbitražu ili neki drugi mirni način rešenja njihovog spora ali se Arbitražni Komitet nemože teretiti da se u okviru svoje savetodavne funkcije bavi sa detaljima koji će se pravilo primeniti po određenom pitanju nastalom nakon raspada SFRJ.

10. Posledicno, Arbitražni Komitet smatra da su imovina i obaveze koje treba da se podele između država sukcesora SFRJ za potrebe državne sukcesije 1. one u pogledu kojih postoji dogovor između država sukcesora, 2. državna svojina, obaveze i arhivi koji su na dan sukcesije pripadale SFRJ u skladu sa zakonima koji je važio na taj datum, isključujući imovinu koja je pripadala individualnim republikama ili 'organizacijama udruženog rada' ovisnim o njima.

Pariz, 13 Avgusta 1993